

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-4-206 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-69/1463-561
Karar Tarihi : 4.11.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Süleyman CENGİZ, Ali Fuat KOÇ

C. BAŞVURAN : - Aysun Doğan Akkulak Sigorta Aracılık Hizmetleri
İstiklal Mh. 6 Mart Atatürk Cd. Öztunç Apt. No:4/1 Isparta
- Ali ÇAKMAK
Mimar Sinan Mh. Öztan Sk. No:12 Fatih/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Türk Tabipler Birliği
GMK Blv. Ş. Daniş Tunalıgil Sk. No: 2/17-23 06570
Maltepe/Ankara
- İstanbul Tabip Odası
Türkocağı Cd. No:17 K:2-3 34440 Cağaloğlu/İstanbul
- Isparta-Burdur Tabip Odası
Belediye İşhanı K:4 No:236 Isparta
- Axa Sigorta A.Ş.
Meclisi Mebusan Cd. No:15 34433 Salıpazarı/İstanbul
- Ergo Sigorta A.Ş.
Kısıklı Caddesi No:28 34662 Altunizade/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: İstanbul Tabip Odası ve Isparta-Burdur Tabip Odasının Türk Tabipler Birliği (TTB)'nin tavsiyesiyle, üyelerine Zorunlu Mesleki Sorumluluk Sigortalarını yalnızca iki sigorta şirketinden yaptırmaları yönünde baskı yaptığı, bu durumun anılan sigortayı yapma yetkisi bulunan diğer 28 sigorta şirketi ve acentelerinin iş kaybı ve mağduriyetine sebep olduğu iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ:

Aysun Doğan Akkulak Sigorta Aracılık Hizmetleri adına gönderilen şikâyet dilekçesinde özetle, Isparta-Burdur Tabip Odası'nın internet sitesinde, tüm doktorların 30.7.2010 tarihi itibarıyla yaptırmaları zorunlu olan "Zorunlu Mesleki Sorumluluk Sigortası"na ilişkin olarak üyelerine yalnızca Axa Sigorta A.Ş. (Axa Sigorta) ve Ergo Sigorta A.Ş. (Ergo Sigorta) tarafından sigorta yaptırmaları yönünde bir duyurunun yer aldığı, söz konusu duyurunun bölgede faaliyet gösteren diğer sigorta acentelerinin iş kaybına yol açtığı belirtilmektedir.

Şikâyet dilekçesinde yer verilen 4.8.2010 tarihli söz konusu duyuru metni aşağıda aktarılmaktadır:

10-69/1463-561

“Oda başkanlığımızca TTB tarafından poliçeleri uygun görülen iki sigorta şirketi ile zorunlu sigortalar hususunda bir görüşme yapılmıştır. Aşağıdaki koşullarda indirim yapılması için anlaşma yapılmıştır:

Axa Sigorta: %5 indirim ayrıca vade farksız 6 taksit imkânı

Ergo Sigorta: Peşinde %10 indirim, 2 taksitte %5 indirim, 6 taksitte indirimsiz

Diğer sigorta şirketlerinin mevcut poliçeleri TTB tarafından uygun bulunmamıştır. Hekimlerimizin bilgilerine sunulur.”

50 Ali ÇAKMAK tarafından intikal ettirilen diğer şikâyet dilekçesinde ise, İstanbul Tabip Odası'nın üyelerini telefonla arayarak diğer sigorta şirketlerinin poliçelerinde bir takım eksiklikler olduğunu belirttikleri; zorunlu mesleki sorumluluk sigortalarını Axa Sigorta veya Ergo Sigorta'dan yaptırmalarını önerdikleri iddia edilmektedir. Şikâyet dilekçesinde ayrıca İstanbul Tabip Odası'nın merkez binasında Axa ve Ergo Sigorta acenteliği yapan bir sigorta brokerlik şirketinin personelinin bulunduğu ve talep eden doktorların sigortalarını bu kişi vasıtasıyla yaptırabildikleri ifade edilmektedir.

60 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 4.8.2010 tarih ve 6201 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 17.8.2010 tarih ve 2010-4-206/İİ-10-344.SEC sayılı İlk İnceleme Raporu, 26.8.2010 tarih ve 10-56 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 10-56/1067-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 26.10.2010 tarih ve 2010-4-206/ÖA-10-133.SC sayılı Önaraştırma Raporu 28.10.2010 tarih ve REK.0.08.00.00-110/445 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-69 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; TTB, İstanbul Tabip Odası, Isparta-Burdur Tabip Odası, Axa Sigorta ve Ergo Sigorta'nın 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmediği sonucuna ulaşıldığından, şikâyet edilenler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı, görüşüne yer verilmiştir.

70 I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

Dosya mevcudu bilgileri çerçevesinde ilgili ürün pazarı, “Sigortacılık hizmetleri pazarı”; ilgili coğrafi pazar ise “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Deliller

TTB tarafından, bu kurumun internet sitesinden (<http://www.ttb.org.tr/>) konuya ilişkin yapılan bazı açıklamalara aşağıda yer verilmiştir:

80 “ZMSS hakkında Sağlık Bakanlığı'na yazı gönderildi” başlıklı ve 16 Temmuz 2010 tarihli duyuruda; TTB Merkez Konseyi tarafından Zorunlu Mesleki Sorumluluk Sigortası uygulaması ile ilgili olarak 30 Temmuz'da yürürlüğe girecek olmasına karşın, halen uygulama esaslarının yayınlanmadığına dikkat çekilerek, bu konuda Sağlık Bakanlığına bir yazı gönderildiği ve hekimlerin haklarını ihlal edecek durumlara yol açılmamasının istendiği belirtilmektedir.

“Zorunlu Mesleki Mali Sorumluluk Sigortası'nda Son Durum” başlıklı ve 29 Temmuz 2010 tarihli duyuruda kimi sigorta şirketlerinin, hekimlere iyileştirilmiş koşulları değil asgari koşulları içeren poliçeleri dayatmaya çalıştıkları, TTB'ye iletilen tekliflerde bazı iyileştirme

10-69/1463-561

önerileri olmakla birlikte henüz istenilen düzeye gelinemediği, görüşmelerin devam ettiği ifade edilmektedir.

“Hekimlerimize Sigorta Poliçeleri Satışı hakkında duyuru” başlıklı; 29 Temmuz 2010 tarihli duyuruda; TTB’ye resmi olarak “Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Poliçesi” satmaya yetkili 30 sigorta şirketinin bildirildiği, TTB tarafından yürütülen bilgi edinme çalışmaları ve araştırmalarda, yalnızca bir şirketin poliçe satmaya başladığının ve bu sigorta poliçesinin de Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan genel şartlara aykırı olduğunun görüldüğü belirtilerek, Hazine Müsteşarlığı ve Sağlık Bakanlığına durumu bildiren yazıların gönderildiği ifade edilmektedir. Ayrıca pek çok sigorta şirketinin henüz poliçesini hazırlamadan “ön kayıt” adı altında kayıt aldığı, hekimlerin poliçe koşullarını bilmeden “müşteri” olmaya zorlandığının anlaşıldığı söylenerek, hekimler uyarılmaktadır.

“Zorunlu Mesleki Sorumluluk Sigortası Poliçesi Almamış Meslektaşlarımıza Duyuru” başlıklı ve 2 Ağustos 2010 tarihli yazıda ise, hekimler sigorta şirketleri ile anlaşmadan önce dikkat edilmesi gereken konular hususunda şu şekilde uyarılmaktadır:

“... ”

4. TTB, yetkili sigorta şirketlerinin isimlerini yazılı olarak ilgili kamu kurumlarından istemiştir. Sigorta şirketlerinden de asgari koşulların iyileştirilmesi için tekliflerini ve poliçe örneklerini istemiştir. Gelen yanıtları ve poliçe örneklerini gözden geçirmiş, bu bilgileri hekimler ve kamuoyu ile internet sayfasından paylaşmıştır.
5. TTB, sigorta şirketlerinin poliçelerinde zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarına aykırılıkları saptamış ve bunların düzeltilmesi için Sağlık Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı’na, bu poliçeleri satın almamaları için de hekimlere yazılı bilgi vermiştir.
6. Türk Tabipleri Birliği, bu gün itibariyle kendisine ulaşan sigorta poliçelerinden yalnızca iki sigorta şirketinin poliçesinin, genel şartlara uygun olarak iki sözleşme türünü de kapsadığını saptamıştır. Bu kapsamda; hekimlere poliçelerin içinde yer verilen Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları’nın “C.10. Özel Şartlar” bölümünden sonra gelmek üzere “ iş bu poliçe Genel Şartlar A 1’in (a) ve A 1 in (b) maddesine göre düzenlenmiş olup, sigortalının mesleki faaliyetlerinden dolayı sözleşme yapılmasından önceki bir yıl içinde veya sözleşme yürürlükteyken meydana gelen bir olaya bağlı olarak oluşan hasarlar için temin edilmiş olup gerek sözleşme süresi içinde gerekse sözleşmenin bitiminden itibaren iki yıl içinde başkalarının zarara uğraması sonucu oluşan talepleri teminat altına alır” koşulunu içeren bir düzenlemeyi aramalarını önermektedir.
7. Kimi poliçelerin özel şartlarında yer aldığı görülen “Teminata dahil olduğu açıkça öngörülmüş bulunan hallerin dışındaki hiç bir hal, teminat dışında kalan haller arasında ayrıca sayılmış olmasa dahi, kesinlikle sigorta koruması altında değildir” gibi ibarelerin yer aldığı sigorta şirketlerinin sorumluluğunu hekim aleyhine sınırlama amacı güden poliçelerin ise hekimlerin aleyhine olduğunu belirtiyoruz.
8. Kimi sigorta şirketleri tarafından prim ödemesinin taksitlendirilmesi ve bazı ek avantajların sağlanmasına yönelik öneriler de Birliğimize iletilmektedir. Türk Tabipleri Birliği, bu gün itibariyle meslektaşlarına bağlı oldukları Tabip Odaları aracılığı ile genel şartlara uygun, bazı ek avantajlar sağlayabilecekleri poliçeleri alabileceklerini bunun için odalarına başvurmalarını önermektedir. Konuya ilişkin daha detaylı bilgiler Tabip Odaları yöneticilerine iletilmektedir. Saygılarımızla. “

10-69/1463-561

Diğer yandan hakkında inceleme yapılan bir diğer taraf olan İstanbul Tabip Odasının internet sitesinden (<http://www.istabip.org.tr/>) konuya ilişkin olarak yapılan açıklamalardan önemli görülen kısımlar aşağıda aktarılmıştır:

““Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası”nda Hekimlerin Dikkatine!” başlıklı 27 Ağustos 2010 tarihli açıklama:

140 *“Sigorta poliçelerinin sahip olması gereken asgari koşullar, tebliğ, tarife ve talimatta belirlenmiştir. Bu şartlar, beş yıldır satılmakta olan ihtiyari sorumluluk sigortasından farklıdır. Bu şartları hekimler lehine geliştirmek mümkündür. Bunun için Türk Tabipleri Birliği bu alanda altı yıldır yürüttüğü faaliyet ve edindiği teknik birikim çerçevesinde Sigorta Şirketlerinden teklif almaktadır. Bu tekliflerden en uygun koşulları içeren poliçeleri hekimlere duyuracaktır. Bunun için meslektaşlarımızın kısa süre içinde yapacağımız duyuruyu beklemelerini öneriyoruz. “*

“Zorunlu Mesleki Sorumluluk Sigortasına İlişkin Üyelerimize Acil Duyuru!” başlıklı 27 Ağustos 2010 tarihli açıklamada meslek kuruluşu ile birlikte hareket etmek isteyen üyelerin ön taleplerinin alındığı belirtilerek, Oda tarafından bu kapsamda yürütülen diğer faaliyetler hakkında bilgi verilmektedir:

“... ”

150 *İstanbul Tabip Odası tarafından, meslek kuruluşu ile birlikte hareket etmek isteyen üyelerimizin ön taleplerinin alınmasına başlanmıştır. Amaçlanan; sigorta şirketleri ile başvuru hekimleri temsilen görüşmeleri yürütmek ve en uygun poliçenin oluşmasını sağlamaktır.*

160 *Ancak yukarıda açıkladığımız gibi, açık ve adaletsiz hukuki yanlışlar nedeniyle, hali hazırdaki poliçeleri imzalamak mümkün görünmemektedir. Bu nedenle, Türk Tabipleri Birliği tarafından, “Poliçe düzenlemeye yetkili olduğu belirtilen bütün Sigorta Şirketlerinin poliçelerinin acilen denetlenmesi ve Genel Şartlar, Talimat ve Tebliğe aykırı hükümlerin düzeltilmesinin sağlanması” talebi gerek Sağlık Bakanlığı’na, gerek Hazine Müsteşarlığı’na iletilmiştir. Keza asgari koşulların yanı sıra; prim ödemelerinin taksitlendirilmesi, kapsamın genişletilmesi, mevcut İhtiyari Sigortaların primlerinin mahsup edilmesi gibi taleplerin de poliçeler de yer alması için faaliyetler sürmektedir.”*

“Zorunlu Mesleki Sorumluluk Sigortası Hakkında Bilgilendirme” başlıklı 27 Ağustos 2010 tarihli açıklamada ise poliçelerde bulunması hekimler açısından yararlı görülen hususlara yer verilerek, hekimlerin poliçelerinde söz konusu hususları içeren herhangi bir sigorta firmasının acentesi ile Zorunlu Mesleki Sorumluluk Sigortası poliçelerini yaptırabilecekleri belirtilmektedir :

“... ”

170 *TTB-İstanbul Tabip Odası mevcut poliçelerde hekimler aleyhine değerlendirilebilecek esnek ve yoruma açık kapsam maddesini içeren poliçelerin imzalanmamasını bildirmiş, bu konudaki önerilerini sigorta şirketlerine iletmış ve bu doğrultuda aşağıdaki gibi kapsamı net olarak belirten maddenin poliçelere eklenmesini talep etmiştir.*

Sonuç olarak poliçelere konulmasını istediğimiz madde aşağıdadır:

İşbu poliçe, Genel Şartların A1 in (a) ve A1 in (b) maddesine göre düzenlenmiş olup sigortalının sözleşme yapılmasından önceki bir yıl içinde veya sözleşme yürürlükteyken meydana gelen olaya bağlı olarak oluşan hasarlar için temin edilmiş olup, sigortalının, sözleşme süresi içinde yürüttüğü mesleki faaliyeti dolayısıyla, gerek sözleşme döneminde

10-69/1463-561

gerekse sözleşmenin bitiminden itibaren iki yıl içinde başkalarının zarara uğraması sonucunda oluşan talepler de teminat kapsamındadır.

Meslektaşlarımızın satın alacakları poliçelerde bu maddenin bulunmasına dikkat etmeleri gerekmektedir.

180 Mevcut durumda TTB ve İstanbul Tabip Odasının çabasıyla neredeyse tüm sigorta şirketleri mevcut maddeleri yukarıda belirttiğimiz gibi düzenlemeye başlamıştır. Meslektaşlarımızın bu kapsam maddesini poliçesinde açıkladığımız biçimde bulunduran bir sigorta firmasının herhangi bir acentesi ile Zorunlu Mesleki Sorumluluk Sigortası poliçelerini yaptırabileceklerini duyurur, çalışmalarında başarılar dileriz.

Not: Sigorta Poliçelerinin İstanbul Tabip Odasına başvurarak düzenlenmesini talep eden meslektaşlarımızın odadan gelen duyuru ve çağrılara yanıt vermelerini rica ederiz.”

Isparta-Burdur Tabip Odası internet sitesinde (<http://www.isparta.dr.tr>) ise, “Zorunlu Sigorta Poliçe Maddeleri” başlıklı bir duyuru ile üyelerinin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası poliçelerinde dikkat etmeleri gereken hususlara yer verilmektedir:

190 “1- Hekimlere poliçelerin içinde yer verilen Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'nın “C.10. Özel Şartlar” bölümünden sonra gelmek üzere “iş bu poliçe Genel Şartlar A 1'in (a) ve A 1 in (b) maddesine göre düzenlenmiş olup, sigortalının mesleki faaliyetlerinden dolayı sözleşme yapılmasından önceki bir yıl içinde veya sözleşme yürürlükteyken meydana gelen bir olaya bağlı olarak oluşan hasarlar için temin edilmiş olup gerek sözleşme süresi içinde gerekse sözleşmenin bitiminden itibaren iki yıl içinde başkalarının zarara uğraması sonucu oluşan talepleri teminat altına alır” koşulunu içeren bir düzenlemeyi aramalarını öneriyoruz.

2- Kimi poliçelerin özel şartlarında yer aldığı görülen “Teminata dahil olduğu açıkça öngörülmüş bulunan hallerin dışındaki hiç bir hal, teminat dışında kalan haller arasında ayrıca sayılmış olmasa dahi, kesinlikle sigorta koruması altında değildir” gibi ibarelerin yer aldığı sigorta şirketlerinin sorumluluğunu hekim aleyhine sınırlama amacı güden poliçelerin ise hekimlerin aleyhine olduğunu belirtiyoruz. Böyle bir maddenin poliçelerde bulunmaması gerekmektedir.”

1.3. Değerlendirme

TTB, İstanbul Tabip Odası ve Isparta-Burdur Tabip Odası tarafından internet siteleri üzerinden yapılan açıklamalar incelendiğinde; söz konusu kuruluşlar tarafından Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası yaptıracak olan hekimlerin menfaatini korumaya yönelik çalışmaların yapıldığı ve ilgili kamu kuruluşları bünyesinde girişimlerde bulunulduğu görülmektedir. Ayrıca üyelerin sigorta yaptırmadan önce poliçelerinde yer almasına dikkat etmesi gereken hususlar konusunda bilgilendirildiği anlaşılmaktadır. Meslek birliği niteliğindeki söz konusu kurumlar açısından, dosya konusu sigorta poliçeleri hazırlanırken üyelerinin menfaatlerini koruyacak düzenlemelerin oluşması yönünde çaba göstermenin doğal olduğu açıktır.

Diğer yandan söz konusu kurumların açıklamalarından; üyelerin belirli hükümleri içeren poliçeleri imzalamalarının kendi faydalarına olduğu belirtilerek, bu yönde bilgilendirildikleri ve bu içerikte poliçeleri imzalamalarının tavsiye edildiği görülürken, bu yönde bir baskı uygulanacağına yönelik bir açıklamaya rastlanılmamaktadır. Bu bağlamda söz konusu meslek birliklerinin açıklamalarının üyelerine yönelik tavsiyeler içerdiği ve herhangi bir yaptırımının olmadığı kanaatine varılmıştır.

10-69/1463-561

220 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun 4. maddesinde Birliđin yapmakla mükellef olduğu diğer hizmetler arasında, (b) fıkrasında "*b) Azalarının maddi ve manevi hak ve menfaatlerini korumak ve bunları halkın ve Devletin menfaati ile en iyi bir şekilde denkleştirmeye çalışmak,*" hükmüne yer verilmektedir. Bu çerçevede Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası kapsamında hekimlerin menfaatini koruyucu çalışmalarda bulunmak Birliđin yasal görevi olarak tanımlanabilir.

Bu çerçevede şikâyete konu faaliyetler dikkate alındığında, ilgili pazarlarda haklarında inceleme yapılan meslek kuruluşlarınca gerçekleştirilen rekabeti bozucu karar ve eylemlerin söz konusu olmadığı anlaşılmıştır. Ayrıca önaraştırma kapsamında Axa Sigorta ve Ergo Sigorta tarafından gerçekleştirilen bir rekabet ihlaline rastlanılmamıştır.

230 J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.